

MIJN NAAM IS ITALIË

van Carla Regina

Ik ben geboren op een lenteochtend in Turijn.

Getuigen van mijn eerste geboortekreet:

Camillo Benso mijn vader, en Vittorio Emanuele II di Savoia, mijn grootvader.

Alle senatoren van het parlement, extatisch, verkondigden met luide stem:

"LEVE het Koninkrijk Italië". Het was een lange incubatie geweest!

Een enorm aantal familieleden verwelkomde mijn geboorte: staten, staatjes, hertogdommen en kleine koninkrijken die mijn grondgebied vormden nog voordat ik officieel geboren werd.

Het hertogdom Savoye, het koninkrijk Sardinië, het koninkrijk der beide Siciliën.

Zoveel, kleine en grote versplinterde gebieden die zich op die dag verenigden tot één groot uniek land.

Mijn moeder. De aarde.

Het was 17 maart 1861.

Ze doopten mij met een naam, die klassiek klonk en die ik nog steeds draag.

Mijn naam is Italië.

1)CLAUDIO MONTEVERDI: Si dolce il tormento

Heren, we worden geboren! En ik, al zeg ik het zelf, ik werd zo geboren,

Mijn naam, Italië, resoneert op de lippen van de wereld.

Maar ik, weet ik wie ik ben? Ik, hoe beschrijf ik mezelf, hoe definieer ik mezelf?

Ik kijk naar mezelf in de glossy pagina's van een reisbrochure en herken mezelf.

Besneeuwde bergen in het Noorden, blauwe en schone zeeën in het Zuiden, zachte en betoverde hellingen in het centrum, monumenten, kunststeden over mijn hele lichaam.

Caput mundi, de onsterfelijke stad, is mijn navel.

De Alpen, ruig en weelderig, mijn haardos.

Sierlijk en in beweging, met de geur van amandelen en sinaasappelbomen, mijn voeten.

Ik ben mooi, ja. Zo mooi dat ze me "De Tuin van Europa" noemen.

2) GIUSEPPE VERDI: Nel giardin del bello

Ik was nog niet geboren of ze namen al bezit van mij, van mijn lichaam, van mijn plaatsen.

Ze eigenden zich de met sneeuw bedekte bergen en de schone zeeën toe, de navel van de wereld, door de eeuwen heen, onverbiddelijk aangetrokken en betoverd.

Zovelen kwamen, terecht, ten onrechte, in vrede en oorlog: Grieken, Arabieren, Turken, Spanjaarden.

Sommigen glipten beetje bij beetje naar binnen en verleidden me.

Zij vestigden zich tussen de met sneeuw bedekte bergen en de zeeën, onder mijn kinderen.

Zij schonken mij hun talen, hun gebruiken en gewoonten, hun voedsel.

Anderen kwamen en namen me met geweld.

Ze verwoestten, verbrandden. Doodden.

Ze legden met geweld wetten, gebruiken en gewoonten op.

"*Mamma de Turken*"! Schreeuwden mijn kinderen in Otranto!

"*Viva Verdi*" schreeuwden mijn kinderen de Oostenrijkers toe in Milaan.

Binnengevallen, geschonden, overwonnen, bezeten.

Voor macht, voor hebzucht, voor teveel liefde.

Dus het was Giuseppe Mazzini, die zei: GENOEG!

Houd op met die oorlogen, genoeg bloed!

Het is noodzakelijk om moeder aarde te verenigen in een jonge nieuwe republiek.

La Giovine Italië

Eh, die Giuseppe Mazzini.

*“Mager, bleek, sjofel, maar stormachtig welbespraakt,
vurig als een apostel, sluw als dief, nonchalant als een komiek, onvermoeibaar als een
minnaar”, zo beschreven zijn vijanden hem.*

Onvermoeibaar als een minnaar, hè.

Dat was hij ja, verliefd, op mijn moeder de aarde.

Hij hield zoveel van haar dat hij voor haar “carbonaro”, bandiet, banneling,
veroordeelde werd.

3)RENATO CAROSONE : Maruzzella

Ik ben opgegroeid en groot geworden.

Het kostbaarste in mijn leven? Mijn kinderen.

Ze steunen me, ze dragen me in hun hart over de hele wereld.

Ik heb veel kinderen gekregen, en velen van hen hebben uitzonderlijke talenten
gehad.

Verdienste zonder twijfel, van de vruchtbare grond, van eeuwen van enting.

Mijn kinderen, Heiligen, dichters, zeevaarders.

Franciscus op blote voeten door de straten van Assisi

Giacomo Leopardi, alleen met zijn met moeite verworven teksten, stelt zich vragen
over oneindigheid in Recanati, en verwacht een toekomst die nooit komt.

Christoffel Columbus over de zeeën naar Indië, naar Amerika.

Leonardo da Vinci die droomt van mannen die vliegen, en van vrouwen met een
raadselachtige glimlach, schrijft met zijn geheime handschrift dat je alleen in de
spiegel kunt lezen.

Michelangelo met zijn buik omhoog gedraaid die het “Laatste Oordeel” schildert, en
licht op marmer beeldhouwt, vraagt:

“Waarom spreek je niet?”

En die ander... Dante, die schreef: *"Liefde die de zon en de andere sterren beweegt"*

Met dat dialect verenigde ik mijn kinderen,

Met dat boek, *"Divina Commedia"*, dat hen een weg wees.

Ik hoef alleen maar mijn ogen te sluiten en hoor de stemmen van toen zij klein waren...ah, maar zijn jullie hier?

"Rond, ik draai rond, de wereld valt, de aarde valt en iedereen op de grond!"

"Als er voor de mensheid een hoop op redding is en op hulp, kan deze hulp alleen van het kind komen, daarin construeert zich de mens".

Ah Maria Montessori, wat heb je gelijk!

Ok toe maar! Laten wij een mooi Italiaans sprookje vertellen.

Er was eens...ja, er was eens...Pinokkio? Nee?

4) GINO PAOLI: La gatta

"Stoel, stoeltje, vandaag vlieg je....en pas op dat je niet zweet!" Ciao!!!

"De geschiedenis zijn wij, niemand voelt zich beledigd

De geschiedenis zijn wij, niemand voelt zich buitengesloten

De geschiedenis zijn wij, zijn wij vaders en zonen

Wij zijn het, bella ciao, die vertrekken

De geschiedenis heeft geen schuilplaatsen, de geschiedenis houdt zich niet in

De geschiedenis zijn wij, zijn wij, dit gerecht van tarwe"

5)ALESSANDRO SCARLATTI: Spesso vibra per suo gioco

Mijn kinderen hebben allemaal hun verhaal, en hun verhaal is ook mijn verhaal.

In het Zuiden arriveerde Garibaldi met duizend jongeren in rode shirts.

Ze gingen van boord in Marsala op 11 mei, en ze werden ontvangen, zo zegt men in de wandelgangen: *"als honden in de kerk"*.

Maar ze gaven niet op. *“Hier maak je Italië of je sterft”!* zei Giuseppe, en dat gezegd hebbende, slaagde hij daarin.

Weg met de Bourbons, vooruit Savoyers!

Eh, maar hier is iedereen tevreden, zeiden de vreemdelingen, hier dans je de Pizzica.

En wat is die Pizzica? Zei de Savoy die net gearriveerd was.

“U Edele, die dans dient om vrouwen die de Tarantula heeft gebeten te kalmeren, en nu zijn zij hysterisch, arme vrouwen...wanneer zij dansen, kalmeren zij, hoe meer zij bewegen hoe meer het gif verdwijnt, als kwaadaardig zweet. Het is het boze oog dat eruit komt. ...”

Maar... was het het gif van de Tarantula of de malaise van een oorlog tussen armen?

Een bevrijding of een burgeroorlog?

Ik weet niet wie dit verhaal heeft geschreven of herschreven,

Uit de nevel van mijn jaren komen herinneringen tevoorschijn:

Achter het struikgewas, de ogen van rovers, verscholen tussen de kale en desolate bergtoppen, die kijken naar vrouwen die dansen en lijden.

Ogen van rovers, helden of verworpenen? Ik weet het niet.

Het zijn ogen van verslagenen die weten dat het tijd is om te vluchten, deze landen te verlaten, de zee te bevaren op zoek naar een nieuw leven.

Ze bespieden hun vrouwen die dansen tot zij er bij neervallen en lijden en denken: het stelt niets voor die vrijheid.

6) TRAD. Pizzica di San Vito

En zij gaan weg, en met hen veel lotgenoten, uit duizend hoeken, met een kartonnen koffer, ontvluchten zij de honger, de oorlog, de meester. Daar waren er veel van, van die meesters:

Een meester met de kroon op het hoofd, een meester met zijn benen gespreid en gebalde vuisten op zijn heupen, een meester die zijn hoofd schudde en zei: nee, ik heb geen plaats voor je.

Emigranten, in ballingschap, voor een idee, een ideaal, een stuk brood.

Ik kijk bij mezelf naar binnen, ik zie ze op de steigers, ineengedoken de een dicht bij de ander, grootgebracht op brood en eergevoel.

Het nette pak, de hoed op het hoofd gedrukt, schoon.

De maag, tsja, die is leeg.

Maar dat weet je, niemand die het ziet. Maar het hoofd op, dat zie je wel.

Ik zie ze op de steigers, 's avonds, serenades zingen voor wie er niet is.

7) GIUSEPPE RACHEL : No potho reposare

En zo kwam het, dat de roem van mijn schoonheid zich als een olievlek over de hele wereld verspreidde. Wat fijn, zullen jullie zeggen!

Maar er is de andere kant van de medaille; de stereotypen en de clichés, uitgestrooid als poedersuiker op de Pandoro.

Wat zijn mijn kinderen verschillend van elkaar.

Aan de ene kant Heiligen, dichters, zeevaarders;

Aan de andere kant voetbaltrainers, politici, virologen van deze tijd, allrounders.

Aan de ene kant wilskrachtig, briljant, helden, aan de andere kant chaotisch, ongeorganiseerd, klagend.

Creatief, in 's hemels naam, mijn dame, maar zakelijk...

Briljant ja, en slim, individualistisch, onbetrouwbaar, melodramatisch... overdreven.

Wat is Italiaans?

Venetië en de gondels, Napels zien en dan sterven.

Tiramisu', plus Dolce en ook Gabbana.

De zon, de zee, de wind

Een zomer aan zee.

Pizza, spaghetti, eten!!

De mandoline, de peetvader.

Dag schoonheid! O hoorn, alla pizzaiola, O koffie.

8) FABRIZIO DE ANDRE' : Don Rafe'

Ik heb veel littekens op mijn lichaam: de Vajont, Belice, Irpinia, l'Aquila, Amatrice.

Ik heb zoveel littekens in mijn hart: Moro, Falcone, Borsellino, Alfredino, Willy.

Ik heb ziektes gehad, vreselijke kankers die me hebben aangevallen, uitgeput, bijna gedood, als een wandelend skelet.

Ze hebben mysterieuze, vreselijke namen: "Rode Brigades", "Cosa Nostra".

Ik kijk bij mezelf naar binnen en daar liggen zij, deze kankers, op de loer, wachtend op een andere terugval, weer een recidive: zoals in Bologna, zoals in Via Fani, zoals in Capaci.

Ik blijf wakker, 's nachts, en ik raak zacht deze littekens aan en vraag me af:

Wat is echt Italiaans?

Het product van al dit verenigde bloed, vergoten en weer verenigd. Eén, niemand, honderdduizend.

Want wie zwijgt en het hoofd buigt sterft elke keer, wie spreekt en met opgeheven hoofd loopt sterft slechts één keer;

Omdat de mens een passant is, en ideeën blijven.

9) ANTONIO VIVALDI: Vedro' con mio diletto

Ze kwamen van ver om me te bezoeken, om van mijn schoonheid te genieten.

Betoverd waren ze op zoek naar het dolce vita, zoals Federico Fellini dit later zal noemen.

Sommigen, beschaafd, elegant, ik zie hen nog steeds zitten in hun villa's aan de oever van het meer, in de zachte herfstzon, met de zachte, en zelfverzekerde stem die gedichten voordraagt.

Ik luisterde naar de onsterfelijke verzen die Goethe aan mij opdroeg

Kennst du das Land wo die Zitronen blühen?

En ik bloosde van trots.

Komt, fluisterde ik tussen de partijen, ik beloof jullie het dolce vita!

Anderen, vies, met gescheurde kleren, nat en zich vastklampend aan boten,
minuscule stipjes in het oneindige blauw en de meedogenloze zomerzon.

Zittend aan de randen van de opvangcentra, met een gebroken onzekere stem,
doodmoe, vertellen ze over hun zware zwerftocht, hun odyssee, herinneringen,
tragedies. Ook zij, waren op zoek naar het dolce vita.

Ik bloos, ja, maar heel even. Een groot hart, is deel van mijn DNA.

Komt, zeg ik, ik zal jullie altijd welkom heten.

Ik kan jullie het dolce vita niet beloven, dat niet.

Maar zeker, een leven, het beste dat ik kan.

Ik zal jullie allemaal met trots noemen: mijn kinderen.

10) DIODATO: Che vita meravigliosa

Iedereen is alleen op het hart van de aarde

doorboord door een zonnestraal:

en opeens is het avond.

Ik heb jullie iets verteld over mijzelf, over mijn leven.

Er is nog veel meer te zeggen, over mij, mijn duizendjarige geschiedenis en die van
mijn kinderen. Eeuwen van overheersing, veroveringen, perfectie, overwinningen,
nederlagen.

Maar nu ben ik moe. De wereld draait vooruit, en ik beweeg mee.

Mij wachten nieuwe ervaringen, nieuwe inspanningen, nieuwe kinderen om op te
voeden en voor te zorgen.

Veel geluk, mijn kinderen!

En ik? Ik houd mij staande.

Mijn haren in de wind kijken naar Europa en mijn voeten steunen op de golven van de Middellandse Zee,

De ene hand omklemt de geschiedenis, de andere de toekomst.

Ik kijk bij mezelf naar binnen.

Ik voel me eeuwig, duizendjarig.

Dag grote ster, geen enkele nacht duurt eeuwig. Het beste moet nog komen.

Laten ook wij op pad gaan, om de sterren weer te zien.

11) RENATO ZERO : I migliori anni della nostra vita

Ik ben geboren op een ochtend in maart, mijn naam is Italië.

BIJLAGE

Verwijzingen naar Dante Alighieri, "Divina Commedia":

"L'amor che move il sole e l'altre stelle"

Paradiso, Canto XXXIII, v. 145.

"Non ragiam di lor, ma guarda e passa"

Inferno, Canto III. v. 51.

"E quindi uscimmo a riveder le stelle".

Inferno, Canto XXXIV, v. 139.

Verwijzing naar G. Tomasi di Lampedusa:

"Se vogliamo che tutto rimanga come è, bisogna che tutto cambi"

G. Tomasi di Lampedusa, "Il Gattopardo", historische en biografische roman postuum uitgegeven in 1958 door Feltrinelli o.l.v. Giorgio Bassani.

Deze klassieker van de Italiaanse literatuur speelt op Sicilië gedurende de aanloop naar de eenwording van Italië en handelt over de antieke aristocratische familie Salina die zich moet aanpassen aan de veranderende sociale en politieke situatie.

Verwijzing naar Giacomo Leopardi:

Gedichten "A Silvia" en "L'Infinito" van Giacomo Leopardi.

"le sudate carte", is metonymie voor de literaire inspanning van de dichter.

Begrippen:

“La Giovine Italia” was een politieke beweging welke in 1831 is opgericht door Giuseppe Mazzini, met het doel een verenigde Italiaanse Republiek te creëren.

Een “carbonaro” is een revolutionair van de “carboneria”, een revolutionaire beweging in Italië in de negentiende eeuw die de eenheid van Italië nastreefde.

“Giro, giro tondo, casca il mondo, casca la terra e tutti giu’per terra” en “Sedia, sediola oggi si vola...”, zijn “filastrocche”, kinderversjes en rijmpjes.

“Bella ciao” is de titel van een Italiaans strijdlied, tijdens de tweede Wereldoorlog gezongen door de Partizanen die vochten tegen fascisme en nationaal socialisme.

Een “cuorno” van “corno” is een hoortje, meestal in een koraalrode kleur, in de vorm van een rood pepertje, gedragen als “portafortuna”, als amulet dat geluk brengt.

*Redactie vertaling Italiaans-Nederlands en Bijlage
Louise Helsloot
De Italiaanse Culturele Salon 2022*